

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

29.08.2023

м. Дніпро

№54/43-р/к

Справа №54/43-22

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Верхньодніпровська міська рада Кам'янського району Дніпропетровської області (ідентифікаційний код юридичної особи – [інформація, доступ до якої обмежено]) встановила:

- різні ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для фізичних та юридичних осіб на однакові класифікатори об'єктів нежитлової нерухомості за кодами Державного класифікатора будівель та споруд (нежитлова нерухомість, що може використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності) у Рішенні від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (у додатку 1 цього Рішення «ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки»).

За результатами розгляду справи № 54/43-22, адміністративною колегією Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, дії Верхньодніпровської міської ради Кам'янського району Дніпропетровської області визнані антиконкурентними діями органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – адміністративна колегія) розглянувши матеріали справи №54/43-22 про порушення Верхньодніпровською міською радою Кам'янського району Дніпропетровської області (ідентифікаційний код юридичної особи – [інформація, доступ до якої обмежено]) законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та подання Першого відділу досліджень і розслідувань Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 17.08.2023 № 54-03/108п,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від

03.11.2022 № 54/49-рп/к розпочато розгляд справи № 54/43-22, за ознаками вчинення Верховодніпровською міською радою Кам'янського району Дніпропетровської області, порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом восьмим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами, які полягають у:

- (2) прийнятті Верховодніпровською міською радою Кам'янського району Дніпропетровської області Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верховодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (з додатком 1 до цього Рішення «ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки»).
- (3) Копію розпорядження від 03.11.2022 № 54/49-рп/к про початок розгляду справи № 54/43-22 надіслано Верховодніпровській міській раді Кам'янського району Дніпропетровської області (далі – Верховодніпровська міська рада; Міська рада; Відповідач) листом від 01.11.2022 № 54-02/2096, яке отримано нею 11.11.2022.
- (4) Міська рада надала інформацію Відділенню щодо розгляду вищенаведеного розпорядження листом 18.11.2022 № 3433/0/2-22 /вх. від 18.11. 2022 №54-01/1522.
- (5) Міській раді надіслано вимогу про надання інформації від 21.11.2022 № 54-02/2271 (далі – Вимога), на яку Відділенням отримано відповідь від 07.12.2022 № 3681/0/2-22 /вх. від 13.12.2022 №54-01/1658.
- (6) Міська рада надала додаткову інформацію Відділенню листом від 19.12.2022 № 3805/0/2-22 /вх. від 23.12. 2022 №54-01/1726.
- (7) Надіслано листа Головному управлінню Державної податкової служби у Дніпропетровській області (далі – ДПС) від 22.02.2023 № 54-02/147 (далі – Лист).
- (8) ДПС надано інформацію Відділенню листом від 08.03.2023 № 8864/5/04-36-04-02-13.
- (9) Листом від 17.08.2023 № 54-02/1683 Міській раді було направлено копію подання про попередні висновки у справі № 54/43-22 від 17.08.2023 № 54-03/108 п та листом від 17.08.2023 № 54-02/1683 повідомлення про засідання адміністративної колегії, які отримані нею 22.08.2023 року (згідно рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення №4910112126660/51660003678976 ПАТ «Укрпошта»).
- (10) Міська рада листом від 25.08.2023 №3249/0/2-23/вх. від 25.08.2023 №54-01/1519 надала Відділенню інформацію до подання про попередні висновки у справі № 54/43-22 від 17.08.2023 № 54-03/108 п.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (11) Відповідачем у справі № 54/43-22, є Верховодніпровська міська рада Кам'янського району Дніпропетровської області (місцезнаходження: [інформація, доступ до якої обмежено]).
- (12) Дата державної реєстрації Верховодніпровської міської ради в Єдиному державному реєстрі про проведення державної реєстрації юридичної особи: 21.05.1997.
- (13) Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Верховодніпровська міська рада є юридичною особою із організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, основним видом економічної діяльності якої є – [інформація, доступ до якої обмежено].
- (14) Згідно із частиною першою статті 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон), первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним

носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.

- (15) Відповідно до частини другої статті 6 Закону, територіальні громади в порядку, встановленому Законом України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», можуть об'єднуватися в одну сільську, селищну, міську територіальну громаду, утворювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно сільського, селищного, міського голову.
- (16) Відповідно до частини першої статті 10 Закону, сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідну територіальну громаду та здійснюють від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (17) Згідно із частиною п'ятою статті 16 Закону, від імені та в інтересах територіальних громад права суб'єкта комунальної власності здійснюють відповідні ради.
- (18) Таким чином, Міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Верхньодніпровську міську територіальну громаду у Дніпропетровській області з адміністративним центром у м. Верхньодніпровськ, здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, а також здійснює права суб'єкта комунальної власності.
- (19) Верхньодніпровська міська територіальна громада утворена у 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України №709-р від 12 червня 2020 року «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Дніпропетровської області».
- (20) До Верхньодніпровської міської територіальної громади входять міста та селища: Верхньодніпровськ, Дніпровське, Новомиколаївка, Братське, Воєводівка, Чепине, Чкаловка, Боровківка, Авксенівка, Вільні Хутори, Матюченкове, Павло-Григорівка, Яросток, Бородаївка, Правобережне, Водяне, Андріївка, Діденкове, Зелене, Зуботрясівка, Кривоносове, Миколаївка, Томаківка, Солов'ївка, Ганнівка, Заполички, Клини, Мости, Новоселівка, Попівка, Дніпровокам'янка, Івашкове, Калужине, Павлівка, Суслівка, Заріччя, Бородаївські хутори, Василівка, Домоткань, Корнило-Наталівка, Якимівка, Мишуринов Ріг, Перше Травня, Новогригорівка, Підлужжя, Самоткань, Тарасівка, Пушкарівка.
- (21) Як орган місцевого самоврядування, Верхньодніпровська міська рада є суб'єктом відносин, що регулюються законодавством про захист економічної конкуренції.

3. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ НЕРУХОМОГО МАЙНА

- (22) Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (23) Повноваження органів місцевого самоврядування та виконавчих органів рад визначено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (24) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (25) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад

є, зокрема, питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України.

- (26) Також статтею 69 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування відповідно до Податкового кодексу України встановлюють місцеві податки і збори. Місцеві податки і збори зараховуються до відповідних місцевих бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України з урахуванням особливостей, визначених Податковим кодексом України.
- (27) Податкове законодавство України ґрунтується, зокрема, на таких принципах:
 - рівності усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу;
 - нейтральності оподаткування - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків.
- (28) Згідно зі статтею 10 Податкового кодексу України до місцевих податків належить, зокрема, податок на майно.
- (29) Відповідно до статті 265 Податкового кодексу України податок на майно складається з **податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки**, транспортного податку та плати за землю.
- (30) Згідно з пунктом 12.3 статті 12 Податкового кодексу України, сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (31) При цьому, зокрема, міським радам не дозволяється встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів (підпункт 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України).
- (32) Пунктом 30.5 статті 30 Податкового кодексу України передбачається, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства України про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.
- (33) Відповідно до статті 15 Податкового кодексу України, платниками податків визнаються **фізичні особи** (резиденти і нерезиденти України), **юридичні особи** (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з цим Кодексом або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з цим Кодексом.
- (34) Статтею 266 Податкового кодексу України визначено, що платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості. Об'єктом оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.
- (35) Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування (підпункт 266.5.1 пункту 266.5 статті 266 Податкового кодексу України).

- (36) Пільги зі сплати податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, передбачені пунктом 266.4 статті 266 Податкового кодексу України.
- (37) Під час визначення та встановлення ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, коди та найменування об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості зазначаються відповідно до Державного класифікатора будівель та споруд ДК018-2000, затвердженого наказом Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 17.08.2000 №507 (далі - Класифікатор).
- (38) Відповідно до частини першої статті 320 Цивільного кодексу України власник має право використовувати своє майно для здійснення підприємницької діяльності, крім випадків встановлених законом.
- (39) Зокрема, власник житлового будинку, квартири має право використовувати помешкання для власного проживання, проживання членів своєї сім'ї, інших осіб та не має права використовувати його для промислового виробництва (стаття 383 Цивільного кодексу України).
- (40) Отже, як юридичні особи, так і фізичні особи можуть здійснювати певну підприємницьку діяльність у приміщеннях (на територіях) об'єктів нежитлової нерухомості, що перебуває у їх власності (за умов відсутності законодавчо визначених заборон щодо здійснення такої діяльності), та відповідно, вважатися учасниками одного (певного) товарного ринку.
- (41) Статтею 50 Цивільного кодексу України регламентовано право фізичної особи на здійснення підприємницької діяльності, положеннями якої визначено, що право на здійснення підприємницької діяльності, яку не заборонено законом, має фізична особа з повною цивільною дієздатністю.
- (42) Згідно зі статтею 51 Цивільного кодексу України, до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно-правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин.
- (43) Законодавство передбачає здійснення фізичною особою господарської діяльності як самозайнятою особою: фізичною особою – підприємцем або особою, яка провадить незалежну професійну діяльність (за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою - підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб).
- (44) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єктом господарювання є юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність.
- (45) Отже, фізичні особи при здійсненні господарської діяльності, так само, як і юридичні особи, мають право наймати працівників, зобов'язані у передбачених законом випадках одержати ліцензію на здійснення певних видів діяльності, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі, вести облік результатів своєї підприємницької діяльності тощо.
- (46) На відміну від юридичних осіб фізичні особи-підприємці діють без установчих документів та обов'язкового формування статутного капіталу. Фізична особа, що здійснює господарську діяльність, є одночасно і власником бізнесу, і органом управління ним, а також може здійснювати підприємницьку діяльність без залучення найманої праці.
- (47) ***З огляду на вищевикладене, фізичні особи-підприємці прирівняні до юридичних осіб та охоплюються спільним поняттям «суб'єкт господарювання» та є конкурентами (учасниками) на певному ринку. Вони наділені таким же обсягом цивільних прав та обов'язків, що їх мають юридичні особи при здійсненні своєї підприємницької діяльності.***

4. АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ ВЕРХНЬОДНІПРОВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ СТАВОК ПОДАТКУ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО, ВІДМІННЕ ВІД ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

- (48) Відділенням встановлено, що Верхньодніпровською міською радою було прийнято Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (з додатком 1 до цього Рішення «ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки») (далі – **Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1**), в пункті 2 якого зазначено наступне: *«Встановити ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади, згідно з додатком 1».*
- (49) Відповідно до вимог статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пункту 2 Положення про порядок погодження з органами Антимонопольного комітету України рішень органів влади, органів адміністративно-господарського управління та контролю, органів місцевого самоврядування щодо демонополізації економіки, розвитку конкуренції та антимонопольного регулювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 01.04.1994 № 4-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.04.1994 за № 78/287 (із змінами і доповненнями), Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1 на погодження до Відділення Міською радою не направлялося.
- (50) Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1 Верхньодніпровською міською радою було встановлено ставки та пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на 2022 рік на території Верхньодніпровської міської територіальної громади.
- (51) Відповідно до пункту 12 Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX, зазначене рішення набирає чинності з дня прийняття та вводиться в дію з 01.01.2022.
- (52) Дія Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1 поширюється на адміністративно-територіальні одиниці та населені пункти – Верхньодніпровської міської територіальної громади.
- (53) За результатом аналізу Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1 (витяг даних з Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1, наведений у окремому додатку до цього Рішення), Відділенням з'ясовано, що Міською радою на однакові класифікатори об'єктів нежитлової нерухомості за кодами Державного класифікатора будівель та споруд (стосується нежитлової нерухомості, що може використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності) встановлені різні ставки податку для фізичних та юридичних осіб, за якими вони мали сплачувати податки на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, зокрема за кодами Державного класифікатора: 1211.1; 1211.2; 1211.3; 1211.4; 1211.5; 1212.1; 1212.2; 1212.3; 1212.9; 1220.2; 1220.5; 1220.9; 1230.1; 1230.2; 1230.3; 1230.4; 1230.5; 1230.6; 1230.9; 1241.1; 1241.2; 1241.3; 1241.4; 1241.5; 1241.6; 1241.7; 1241.8; 1241.9; 1242.1; 1242.2; 1242.3; 1242.4.
- (54) Так, зокрема у Рішенні від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1, Міською радою встановлені наступні нижченаведені ставки за кодами Державного класифікатора будівель та споруд:
- 1211.5 «Ресторани та бари»:
для фізичних осіб – 0,3% розміру мінімальної заробітної плати за 1м2, а для юридичних осіб – 1 %.
- 1211.4 «Пансіонати»:
для фізичних осіб – 0,3% розміру мінімальної заробітної плати за 1м2, а для юридичних осіб – 1%.
- (55) Виходячи з вищевикладеного, в 2022 році податок на нерухоме майно, відмінне від

земельної ділянки, яке розташоване в одних територіальних межах, за однаковими кодами Класифікатора, юридичні особи мали сплачувати за ставкою 1 % розміру мінімальної заробітної плати за 1м2, в той час, як для фізичних осіб ставка податку становила 0,3% розміру мінімальної заробітної плати за 1м2 (зокрема за кодом Державного класифікатора будівель та споруд: 1211.5 «Ресторани та бари», 1211.4 «Пансіонати»). Згідно інформації, отриманої від ДПС (лист від 08.03.2023 № 8864/5/04-36-04-02-13) та з публічної інформації з відкритих джерел (<https://5140.org/fops> та <https://5140.org/companies>), Відділенням з'ясовано, що господарську діяльність в територіальних межах Верхньодніпровської міської територіальної громади здійснюють значна кількість, як юридичних осіб, так і фізичних осіб – підприємців.

- (56) Так, Відділенням з'ясовано, що податки на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, розташоване в адміністративно-територіальних межах Верхньодніпровської територіальної громади, у 2022 році сплачували понад 60 юридичних осіб та понад 90 фізичних осіб відповідно.
- (57) Діючим законодавством України не встановлено обмежень та заборон щодо набуття у власність юридичними особами та фізичними особами – підприємцями об'єктів нежитлової нерухомості та подальшого використання такої нерухомості при здійсненні підприємницької діяльності.
- (58) Тобто, вступ на товарні ринки в територіальних межах Верхньодніпровської міської територіальної громади для суб'єктів господарювання - юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, був у 2022 році та залишається у 2023 році відкритим.
- (59) При цьому, фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які мали б наміри протягом 2022 року здійснювати господарську діяльність на об'єктах нежитлової нерухомості (нежитлова нерухомість, що може використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності) і сплачувати податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки, за ставкою, встановленою Рішенням від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1, вважалися б учасниками одного (певного) товарного ринку, що діють в одних територіальних межах. Отже, такі фізичні особи-підприємці та юридичні особи є конкурентами на певних товарних ринках.
- (60) Якщо суб'єкти господарювання є конкурентами на будь-якому з товарних ринків, то сума сплаченого податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, у разі встановлення для фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб різних ставок, може призвести до створення нерівних умов у конкуренції суб'єктам господарювання, оскільки такі дії сприяють збільшенню адміністративних витрат, зокрема пов'язаних із сплатою податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
- (61) Отже, фізичні особи-підприємці, у разі набуття у власність юридичними особами однакових з фізичними особами-підприємцями типів об'єктів нежитлової нерухомості та подальшого використання такої нерухомості при здійсненні підприємницької діяльності, здобувають переваги над юридичними особами не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним з яких є вплив органу місцевого самоврядування (в даному випадку - прийняття Міською радою Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1).
- (62) Якщо суб'єкти господарювання (фізичні та юридичні особи) є конкурентами на будь-якому з товарних ринків - встановлення для них різних ставок оподаткування нерухомого майна, може призвести до створення нерівних умов у конкуренції для таких суб'єктів господарювання, оскільки підвищення ставки податку на нерухоме майно сприяє збільшенню адміністративних витрат, зокрема, пов'язаних із сплатою податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
- (63) Відповідно до приписів конкуренційного законодавства, несприятливі умови діяльності суб'єктів господарювання передбачають виникнення у суб'єктів господарювання додаткових непотрібних витрат, які були б неможливі за звичайних умов ведення господарської діяльності, оскільки можуть призвести до зменшення обсягів реалізації

товару, через збільшення ціни товару, зменшення рівня прибутковості, тощо.

- (64) Таким чином, фізичні особи-підприємці та юридичні особи, які змушені сплачувати податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за різними ставками в межах Верхньодніпровської територіальної громади за однаковими кодами Державного класифікатора будівель та споруд знаходились в нерівних умовах (несприятливі умови діяльності для юридичних осіб).
- (65) Враховуючи вищевикладене, встановлення Верхньодніпровською міською радою у Рішенні від 08.07.2021 № 351-9/IX з додатком 1, різних ставок податку для фізичних та юридичних осіб, за якими вони мали сплачувати податки на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на однакові класифікатори об'єктів нежитлової нерухомості за кодами Державного класифікатора (нежитлова нерухомість, що може використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності) зокрема: 1211.1; 1211.2; 1211.3; 1211.4; 1211.5; 1212.1; 1212.2; 1212.3; 1212.9; 1220.2; 1220.5; 1220.9; 1230.1; 1230.2; 1230.3; 1230.4; 1230.5; 1230.6; 1230.9; 1241.1; 1241.2; 1241.3; 1241.4; 1241.5; 1241.6; 1241.7; 1241.8; 1241.9; 1242.1; 1242.2; 1242.3; 1242.4, створює нерівні конкурентні умови суб'єктам господарювання, з використанням цих об'єктів нерухомості.

5. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (66) Згідно із частиною третьою статті 18 Господарського кодексу України (далі – ГКУ) органам влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки із цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони та інших загальносуспільних інтересів.
- (67) Статтею 25 ГКУ передбачено:
- органам державної влади та органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспарювати такі акти в установленому законом порядку;
 - уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.
- (68) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно-господарського управління та контролю.
- (69) Згідно із частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (70) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкурентність) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання,

внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

- (71) Виходячи з наведених законодавчих норм, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами повинно відбуватися завдяки саме власним досягненням, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.
- (72) Статтею 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлюється перелік форм, в яких може реалізовуватись негативний (антиконкурентний) вплив органів влади.
- (73) Частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (74) Так, зокрема, під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) необґрунтованих змін у можливостях учасників ринку конкурувати між собою на ринку. При цьому окремі суб'єкти господарювання здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких і є вплив державних органів. На відміну від усунення чи обмеження конкуренції, які супроводжуються структурними змінами на ринку, спотворення конкуренції не впливає на структуру ринку – вона може залишатися незмінною і, на відміну від недопущення конкуренції, навіть формально конкурентною.
- (75) Відповідно до абзацу восьмого частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування, є дії, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (76) Нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.
- (77) Вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (78) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (79) Ураховуючи вищенаведене, дії Відповідача у вигляді встановленні у Рішенні від 08.07.2021 № 351-9/IX для фізичних та юридичних осіб, різних ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (об'єкти нежитлової нерухомості, що можуть використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності з

однаковими кодами Державного класифікатора будівель та споруд, зазначеними у додатку 1 до цього Рішення), кваліфікуються, як порушення законодавства про захист економічної конкуренції», передбачене пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначене абзацом восьмим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами

6. ПОЗИЦІЯ ВІДПОВІДІЧА

- (80) За інформацією Верхньодніпровської міської ради (лист від 18.11.2022 № 3433/0/2-22) (початок цитати): «Верхньодніпровська міська рада розглянувши розпорядження адміністративної колегії Відділення, з метою усунення порушень викладених у Розпорядженні розпочала роботу щодо приведення у відповідність Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX» (кінець цитати).
- (81) На підтвердження, Міською радою було надано Відділенню Рішення від 02.06.2022 №840-17/IX «Про внесення змін до рішення Верхньодніпровської міської ради від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (яке набуло чинності з 01 січня 2022 року) (далі - **Рішення від 02.06.2022 №840-17/IX**); Рішення від 14.07.2022 №855-18/IX «Про внесення змін до рішення Верхньодніпровської міської ради від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (яке набуло чинності з 01 січня 2022 року) (далі - **Рішення від 14.07.2022 №855-18/IX**).
- (82) Листом від 19.12.2022 № 3805/0/2-22, Міська рада надала Відділенню Рішення від 15.12.2022 №997-22/IX «Про внесення змін до рішення Верхньодніпровської міської ради від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (**яке набуло чинності з 01 січня 2023 року**) (далі - **Рішення від 15.12.2022 №997-22/IX**).
- (83) На подання з попередніми висновками у справі 54/43-22, Міська рада листом від 25.08.2023 №3249/0/2-23/вх. від 25.08.2023 №54-01/1519 повідомила Відділення (початок цитат): «Рішення Верхньодніпровської міської ради від 02.06.2022 та від 14.07.2022, якими було внесені зміни до Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX, **набули чинності з дня їх прийняття та підлягали застосуванню з 01.01.2022 року**. Рішення від 15.12.2022 № 997-22/IX набуло чинності з дати його прийняття та підлягало застосуванню з **01 січня 2023 року**». «Верхньодніпровська міська рада просить адміністративну колегію Відділення провести засідання адміністративної колегії Відділення без участі представника Верхньодніпровської міської ради на основі наявних в матеріалах справи документів та письмових пояснень сторони; закрити розгляд справи №54/43-22 за ознаками правопорушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку Верхньодніпровської міської ради щодо Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX, в зв'язку з усуненням Верхньодніпровською міською радою всіх зауважень та порушень, визначених у розпорядженні адміністративної колегії Відділення від 03.11.2022 №54/49-рп/к на час розгляду справи адміністративною колегією» (кінець цитат).
- (84) За результатом аналізу рішень Верхньодніпровської міської ради (Рішення від 02.06.2022 №840-17/IX, Рішення від 14.07.2022 №855-18/IX), з'ясовано, що цими рішеннями, *починаючи з 1 січня 2022 року*, для юридичних та фізичних осіб встановлені однакові ставки податку на певне нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (об'єкти

нежитлової нерухомості, що можуть використовуватись для здійснення підприємницької діяльності із кодами Державного класифікатора будівель та споруд, зазначеними у додатку 1 до цього Рішення, крім кодів: 1211.1; 1211.2; 1211.3; 1211.4; 1211.5).

- (85) За результатом аналізу рішення Верхньодніпровської міської ради Рішення від 15.12.2022 №997-22/IX з'ясовано, що цим рішенням, починаючи з 1 січня 2023 року, для юридичних та фізичних осіб встановлені однакові ставки податку на певне нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (об'єкти нежитлової нерухомості, що можуть використовуватись для здійснення підприємницької діяльності за кодами Державного класифікатора будівель та споруд: 1211.1; 1211.2; 1211.3; 1211.4; 1211.5).
- (86) Отже, у 2022 році об'єкти нежитлової нерухомості що можуть використовуватись для здійснення підприємницької діяльності за кодами Державного класифікатора будівель та споруд: 1211.1; 1211.2; 1211.3; 1211.4; 1211.5, розташовані у територіальних межах Верхньодніпровської міської територіальної громади, оподатковувались за різними ставками для фізичних та юридичних осіб.
- (87) У 2023 році Верхньодніпровська міська рада встановила однакові ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (об'єкти нежитлової нерухомості, що можуть використовуватись для здійснення підприємницької діяльності за кодами Державного класифікатора будівель та споруд, зазначеними у додатку 1 до Рішення від 08.07.2021 № 351-9/IX.
- (88) Відділення зазначає, що Верхньодніпровська міська рада співпрацювала з Відділенням у ході розгляду справи № 54/43-22.

6. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (89) Відповідно до пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України (далі - ПКУ), сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передусь бюджетному періоду, в якому планується застосовування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.
- (90) Відповідно до пункту 266.6.1 статті 266 ПКУ, базовий податковий (звітний) період для плати податку за нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки дорівнює календарному року.
- (91) Відповідно до пункту 266.7.5 статті 266 ПКУ, платники податку - юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування декларацію за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.
- (92) Відповідно до положень пункту 266.7.3 статті 266 ПКУ, платники податку мають право звернутися з письмовою заявою до контролюючого органу за своєю податковою адресою для проведення звірки даних, зокрема щодо: розміру ставки податку та нарахованої суми податку.

При цьому, у разі виявлення розбіжностей між даними контролюючих органів та даними, підтвердженими платником податку на підставі оригіналів відповідних документів, контролюючий орган проводить перерахунок суми податку і надсилає (вручає) йому нове податкове повідомлення-рішення. Попереднє податкове повідомлення-рішення вважається скасованим (відкликаним).

- (93) Враховуючи вищевикладене, діючим законодавством України, зокрема передбачено право платників податку на проведення перерахування нарахованої суми податку.

- (94) Отже, зібраними доказами у справі № 54/42-22, доведено що, дії **Верхньодніпровської міської ради Кам'янського району Дніпропетровської області (ідентифікаційний код юридичної особи – [інформація, доступ до якої обмежено])**, у вигляді встановлення для фізичних та юридичних осіб, різних ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (об'єкти нежитлової нерухомості, що можуть використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності із кодами Державного класифікатора будівель та споруд: 1211.1; 1211.2; 1211.3; 1211.4; 1211.5) у Рішенні від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (у додатку 1 цього Рішення «ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки») (з урахуванням змін, внесеними Рішеннями від 02.06.2022 №840-17/IX, від 14.07.2022 №855-18/IX та від 15.12.2022 №997-22/IX), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції», передбаченим пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним абзацом восьмим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (95) Такі дії Відповідача заборонені відповідно до частини 3 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (96) З урахуванням змін, внесених Рішеннями від 02.06.2022 №840-17/IX, від 14.07.2022 №855-18/IX та від 15.12.2022 №997-22/IX, дії Верхньодніпровської міської ради, у вигляді встановлення різних ставок податку для фізичних та юридичних осіб, за якими вони мали сплачувати податки на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки на однакові класифікатори об'єктів нежитлової нерухомості за кодами Державного класифікатора будівель та споруд (нежитлова нерухомість, що може використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності), у Рішенні від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (у додатку 1 цього Рішення «ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки») припинені у 2023 році.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії **Верхньодніпровської міської ради Кам'янського району Дніпропетровської області (ідентифікаційний код юридичної особи – [інформація, доступ до якої обмежено])**, у вигляді встановлення для фізичних та юридичних осіб, різних ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (об'єкти нежитлової нерухомості, що можуть використовуватись для здійснення певної підприємницької діяльності за кодами Державного класифікатора будівель та споруд:

1211.1; 1211.2; 1211.3; 1211.4; 1211.5) у Рішенні від 08.07.2021 № 351-9/IX «Про встановлення ставок та пільг із сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Верхньодніпровської міської територіальної громади з 01.01.2022 року» (у додатку 1 цього Рішення «ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки») (з урахуванням змін, внесеними Рішеннями від 02.06.2022 №840-17/IX, від 14.07.2022 №855-18/IX та від 15.12.2022 №997-22/IX), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції», передбаченим пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним абзацом восьмим частини другої статті 15 цього Закону, у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, шляхом вчинення дій, внаслідок яких окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі умови діяльності порівняно з конкурентами.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії

Наталія ІГНАТЕНКО

